

Energiahatékonysági profil: Magyarország

May 2011

Energiahatékonysági trendek

Áttekintés

Az 1998 és 2009 között az energiahatékonysági index (ODEX) Magyarországon 15%-kal javult, míg az EU-27-ben 12%-kal javult a vizsgált időszakban. Az 1998-2009 között bekövetkezett hatékonyságjavulás jelentős részben az ipari és közlekedési szektor energiahatékonyságának javulásából származott, míg a háztartások energiahatékonysága kissé romlott a vizsgált időszakban.

Ipar

Az ipari szektorban az ODEX-index 44%-kal csökkent 1998-2009 között. Valamennyi feldolgozóipari ágazatban javult az energiahatékonyság. Ebben az időszakban a magyar feldolgozóipar a kevésbé energiaigényes szerkezet felé tolódott el, miközben a gépjárműgyártás és járműgyártás részaránya a feldolgozóipari bruttó hozzáadott értékben 33%-ról 60%-ra nőtt. A feldolgozóiparban az átlagos energiahatékonyság 7%-kal nőtt, a legnagyobb növekedés a gépjárműgyártás és járműgyártás ágazatokban volt (11%), döntően a nagyarányú befektetések és a korszerűbb termelőberendezések üzembeállítása miatt.

Háztartások

A háztartási ODEX kissé romlott 1998 óta.

A háztartási szektorban 1990 és 1998 között nagyarányú tüzelőanyagváltás zajlott le, amikor a háztartások jelentős számban cserélték le a cserépkályhákat, szilárd tüzelésű és olajtüzelésű kazánokat új magas hatásfokú földgáztüzelésű kazánokra. Ennek hatására a földgáz részesedése a háztartási végső felhasználásban az 1990-es 25%-ról 1998-ra 54%-ra nőtt. 1998-2009 között az ilyen irányú tüzelőanyagváltás már csak szerény mértékű volt, az 1998-as 54%-ról 2009-re 58%-ra nőtt a földgáz részaránya.

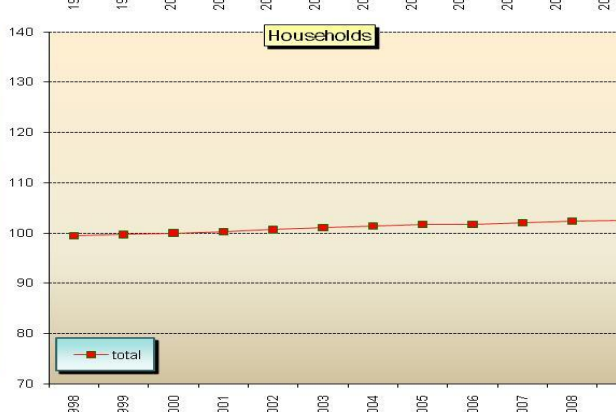
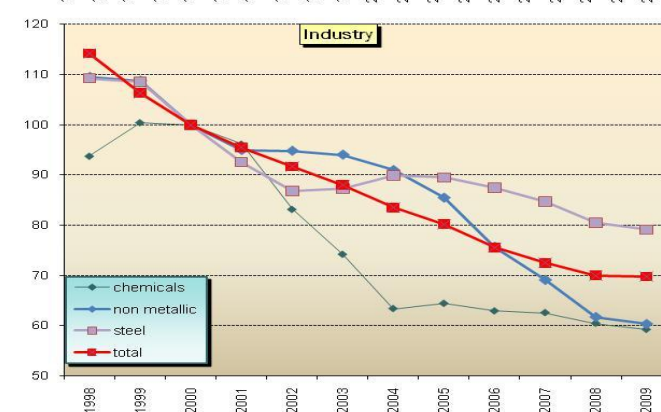
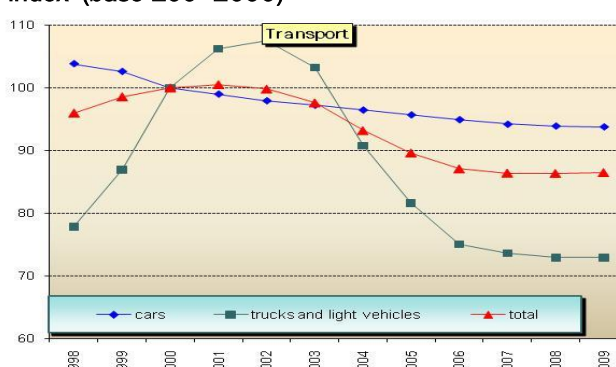
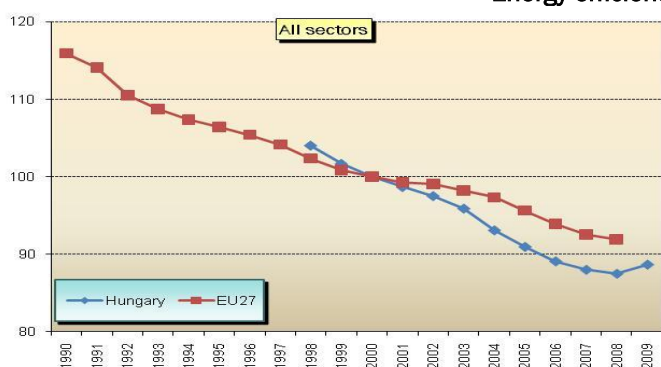
A nagyarányú tüzelőanyagváltásban jelentős szerepe volt a támogatott háztartási gázárnak. Az 1m²-re vetített helyiségfűtési egységfogyasztás 1998 és 2009 között 11,9 koe/m²-ről 12,8 koe/m²-re nőtt. (+0,7%/év) A háztartási energiafogyasztás romló tendenciáját az okozta, hogy az átlagos háztartásnagyság demográfiai okok miatt folyamatosan csökkent és a lakások felújítási rátája tartósan alacsony.

Közlekedés

A közlekedési ODEX 9,5%-kal csökkent 1998 és 2009 között. A teherszállítás egységfogyasztása 2009-ben csaknem ugyanolyan szinten volt, mint 1998-ban, miközben az utasszállítás egységfogyasztása 60%-kal nőtt 1998 és 2009 között. A változások hátterében az áll, hogy az egyik oldalon a teherszállítás jelentős részben áttért vasútról közútra, mivel a multinacionális vállalatok - amelyek dominánsak a magyar gazdaságban - előnyben részesítik a közúti szállítást a vasúti szállítással szemben a nagyobb rugalmassága és kisebb volumenfüggelensége miatt.

A másik oldalon a személygépkocsik állománya, a személygépkocsik motorteljesítménye és a személygépkocsik éves átlagos futásteljesítménye viszonylag gyors ütemben nőtt.

Energy efficiency index (base 100=2000)*

* All indicators measured as a three-year moving average.
Source ODYSSEE For more information : <http://www.odyssee-indicators.org/>

Energiahatékonysági intézkedések

Intézmények és programok

A követendő energiapolitikát az 1999-es „**Az energetika üzleti modellje**” című dokumentum vázolja fel. A dokumentumhoz csatlakozó **Energiahatékonysági Akcióprogram** konkrét célleírányzatokat tartalmaz: a primerenergia intenzitás évi 3,5%-os csökkentésére, évi 1.79 Mtoe primerenergiaigény csökkentésére, évi 5 Mt CO₂ emisszió csökkentésére.

Az **Energia Központ Nonprofit Kft.** Magyarország energiahatékonysági ügynöksége jelenlegi formájában 2000. áprilisa óta működik. Fontosabb feladatai: energiahatékonysági projektek műszaki-gazdasági értékelése, energiahatékonysági projektek konzultációja (fűtés, távfűtés, épületek energetikai menedzsmentje, világítási rendszerek stb.), energiastatisztika.

Ipar

Az ipari energiahatékonyság javulását több program is elősegíti.

Ipari CHP-k telepítése, amely egységek hatásfoka átlagosan 20-25%-kal magasabb, mint a kizárólagosan hőt termelő kazánok vagy kizárólag villamos energiát termelő egységeké, **ipari tüzelőanyag-váltások**, a földgázt széleskörű felhasználásával, a villamos energia szélesebb körű felhasználása összefügg a precíz mérések és a folyamatok kontrollálhatóságának egyre növekvő igényével. A **KEOP-Alap** jelentős pénzügyi forrásokat biztosít az ipari és tercier szektorok energiahatékonysági beruházásaihoz direkt támogatások formájában.

Háztartások és a tercier szektor

A működő épületrenovációs programok közül a legjelentősebb az „**Iparosított technológiával épített lakóépületek energiatakarékos korszerűsítése**”. Magyarországon a teljes lakásállomány 19%-t teszik ki a gyenge hőszigetelésű panellakások. A program a panellakások energiatakarékos felújítását és épületgépészeti korszerűsítését tűzi ki. A beruházási költség legfeljebb egyharmadát, illetve maximum 2050€-t az állam, a további egyharmad részét az önkormányzat, illetve a lakástulajdonosok viselik.

A hagyományos építésű épületek felújítására szervezték a „**Sikeres Magyarorszáért energiamegtakarítási program**”-ot.

A távhőszolgáltatásban jelentős lépés volt a „**Mérés szerinti elszámolás**” bevezetése. A 2005/18 távhőszolgáltatási törvény szerint a távhőszolgáltatóknak meg kellett szüntetniük a mérés nélküli, ún. átalánydíjas elszámolást és díjfizetést, továbbá meg kellett teremteniük a hőközpontokénti mérés feltételeit.

Közlekedés

A személygépkocsipark megújítását az új személygépkocsik beszerzésére vonatkozó kedvezményes pénzügyi konstrukciók segítik.

A közúti áruszállítás teljesítménymutatói növekedésének visszafogására bevezetésre került a **kombinált közúti-vasúti szállítás**.

Szektor	Intézkedés címe	óta
Ipar	CHP támogatása alaprendelet 56/2002 jelenleg érvényes módosítás 206/2009	1997
Ipar/tercier	Energiahatékonysági Hitel Alap	1991
Ipar/tercier	Környezetvédelmi és Energia Operatív Program	2007
Háztartások	Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítésének támogatása	2001
Háztartások	A hagyományos technológiával épült épületekre vonatkozó „Sikeres Magyarorszáért energiatakarékos program”	2001
Háztartások	Távhőtörvény 2005/18	2005
Közlekedés	Kombinált közúti-vasúti fuvarozás	1990

Source : MURE www.mure2.com

Energia Központ Kft.

Energy Centre Hungary

ISI